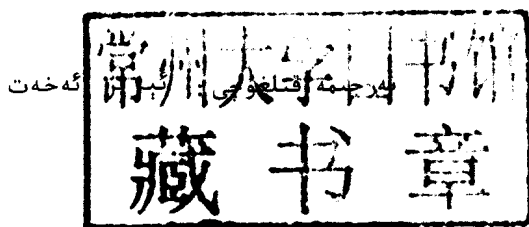


يېڭىچە كەنتلەرنى پىلانلاش ۋە قۇرۇش قوللانمىسى



سوتسيالستىك يېڭى يېزا قۇرۇش بويىچە
ئىگىلىك باشقۇرۇشقا دائىر كىتابلار

يېڭىچە كەنتلەرنى پىلانلاش ۋە قۇرۇش قوللانمىسى



شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

新型村庄规划与建设: 维吾尔文/农业部培训中心编写组编著; 艾则孜·艾海提译. —乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2010.2

ISBN 978-7-228-13279-9

I.新… II.①农… ②艾… III.①乡村规划—研究—中国—维吾尔语(中国少数民族语言) ②农村住宅—建筑设计—维吾尔语(中国少数民族语言) IV.

TU982.29 TU241.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2010)第 025365 号

译者	艾则孜·艾海提
责任编辑	哈德尔·哈吾孜
责任校对	沙娜瓦尔·依布拉音
特约校对	亚森·扎依莫夫
封面设计	买买提·诺比提
出版发行	新疆人民出版社
地址	乌鲁木齐市解放南路 348 号
电话	0991-2827472
邮政编码	830001
印刷	新疆生产建设兵团印刷厂
经销	新疆维吾尔自治区新华书店
开本	880×1230 毫米 1/32
印张	4
版次	2010 年 2 月第 1 版
印次	2010 年 2 月第 1 次印刷
印数	1-3000
定价	9.00 元

بۇ كىتاب جۇڭگو يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتىنىڭ
2006 - يىلى 8 - ئاي 1 - نەشرى ، 2006 - يىلى 8 - ئاي 1 - باسمىغا
ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى .

本书根据中国农业大学出版社 2006 年 8 月第 1 版，2006 年 8
月第 1 次印刷本翻译出版。

يېڭىچە كەنتلەرنى پىلانلاش ۋە قۇرۇش قوللانمىسى

تەرجىمە قىلغۇچى : ئېزىز ئەخەت
مەسئۇل مۇھەررىرى : قادىر قاۋۇز
مەسئۇل كوررېكتورى : سەنۋەر ئىبراھىم
تەكلىپلىك كوررېكتورى : ياسىن زايىموف
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى : مەمەت نەۋبەت
نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى : شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 - نومۇر
تېلېفون : 0991-2827472
پوچتا نومۇرى : 830001
باسقۇچى : شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەن باسما زاۋۇتى
ساتقۇچى : شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى
فورماتى : 880×1230 مىللىمېتىر ، 1/32
باسما تاۋىقى : 4
نەشرى : 2010 - يىلى 2 - ئاي 1 - نەشرى
باسمىسى : 2010 - يىلى 2 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى : 3000-1
كىتاب نومۇرى : ISBN 978-7-228-13279-9
باھاسى : 9.00 يۈەن

مۇندەرىجە

1 - قىسىم

كەنتلەرنى پىلانلاشنىڭ يېتەكچى پرىنسىپى

- بىرىنچى ، كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنى تۈزۈش 3
- 1 . يېزا - بازارلارنىڭ ئومۇمىي پىلان تېزىسى 3
- 2 . يېزا - بازارلارنىڭ ئومۇمىي پىلانى 4
- 3 . كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ ۋەزىپىسى 7
- 4 . كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ مەزمۇنى 7
- 5 . كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ نەتىجىسى 8
- ئىككىنچى ، كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى ،
نشانى ۋە مەزمۇنى 9
- 1 . يېتەكچى ئىدىيە 9
- 2 . پىلاننىڭ نشانى 10
- 3 . پىلاننىڭ مەزمۇنى 11

2 - قىسىم

يېزا يوللىرىنى پىلانلاش ۋە ياساش

- بىرىنچى ، يولنىڭ تەركىبىي قىسمى ۋە يول ئۇلىنى لايىھە-
لەشنىڭ ئاساسىي تەلىپى 17

- 17 1. يولنىڭ ئاساسلىق تەركىبىي قىسمى.....
- 22 2. يول ئۆلىنى لايىھىلەشنىڭ ئاساسىي تەلىپى.....
- ئىككىنچى ، ئاساسلىق يول قۇرۇلۇشنىڭ ئۆلچىمى ۋە قەدەم
- 23 باسقۇچلىرى
- 23 1. يېزا - بازار يوللىرىنى پىلانلاشنىڭ ئۆلچىمى
- 24 2. ئاساسلىق يول قۇرۇلۇشنىڭ ئۆلچىمى
- 26 3. ئاساسلىق يوللارنى ياساشنىڭ قەدەم باسقۇچلىرى ...

3 - قىسىم

كەنتلەرنىڭ تۇرمۇش ئۆل ئەسلىھىلىرىنى پىلانلاش ۋە قۇرۇش

- بىرىنچى ، كەنتلەرنىڭ بىخەتەر سۇ ئىشلىتىشىنى پىلانلاش ۋە
- 29 قۇرۇش
 1. ئادەم ۋە چارۋىلارنىڭ ئىچىدىغان سۇ بىخەتەرلىكىنى
 - 30 پىلانلاش ۋە قۇرۇش
 - 37 2. سۇ بىلەن تەمىنلەش بىخەتەرلىك تېخنىكىسى
 - 54 3. دائىملىق سۇ تېجەشنى پىلانلاش
 - 57 4. سۇ ئىشلىتىشنى باشقۇرۇش مېخانىزمى
 - 58 ئىككىنچى ، يېزىلارنىڭ ئېلېكتر تورى قۇرۇلۇشى
 - 59 1. يېزا ئېلېكتر تورى قۇرۇلۇشنىڭ ئەھمىيىتى
 - 60 2. توكقا ئائىت ئاساسىي ساۋاتلار
 - 62 3. توكنى بىخەتەر ئىشلىتىش ساۋاتلىرى

4 - قىسىم

يېزا جامائەت ئەسلىھەلىرىنى پىلانلاش ۋە قۇرۇش

- بىرىنچى ، يېزا - بازارلارنىڭ جامائەت ئىمارەتلىرىگە كېرەك-
لىك يەرنى ئىلمىي ، بىرتۇتاش پىلانلاش 73
1 . جامائەت ئىمارەتلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ ئاساسىي
تەلىپى 74
2 . كەنتكە قۇرۇلىدىغان جامائەت ئەسلىھەلىرىنىڭ
تۈرلىرى 78
3 . ئاساسلىق جامائەت ئىمارەتلىرىنى پىلانلاش 78

5 - قىسىم

كەنتلەرنىڭ ئولتۇراقلىشىش مۇھىتى قۇرۇلۇشى

- بىرىنچى ، كەنتلەرنىڭ ئولتۇراقلىشىش مۇھىتى قۇرۇلۇشى ... 82
1 . كەنتلەرنىڭ ئولتۇراقلىشىش مۇھىتى قۇرۇلۇشى
ھەققىدە قىسقىچە بايان 82
2 . ئائىلىۋى ھاجەتخانا ۋە ئاممىۋى ھاجەتخانىلارنى ئۆز-
گەرتىش 85
3 . ئەخلەتنى يېپىق باشقۇرۇش 87
4 . بۇلغانغان سۇنى بىر تەرەپ قىلىش تېخنىكىسى ... 94
5 . ئولتۇراقلىشىش مۇھىتىدا ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئې-
لىشنى پىلانلاش 105

6 - قىسىم

تۇرالغۇلارنى پىلانلاش ۋە قۇرۇش

1. كەنتلەرنىڭ تەكشىلىكتىكى ئومۇمىي ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى 106
2. تۇرالغۇلارنىڭ شەكلى 107
3. قورۇلۇق تۇرالغۇلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى 109
4. تۇرالغۇلارنى ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ ئاساسىي تەلىپى ... 112
5. تۇرالغۇ ئىمارەتلىرىنىڭ تەكشىلىكتىكى ئاساسىي شەكىللىرى 117
6. تۇرالغۇ توپىنى بىرىكتۈرۈشنىڭ شەكىللىرى 120

1 - قىسىم كەنتلەرنى پىلانلاشنىڭ يېتەكچى پرىنسىپى

دېھقانلارنىڭ تۇرمۇشىغا كۆڭۈل بۆلۈش ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش پۈتكۈل جەمئىيەت كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان ۋە دىققەت قىلىۋاتقان قىزىق نۇقتا . 2006 - يىلى ئېلىمىزدا سوتسىيالىستىك يېڭى يېزا قۇرۇش دولقۇنى كۆتۈرۈلدى . يېزا ئىگىلىكى ، يېزىلار ، دېھقانلار مەسلىسىنى تۈپتىن ھەل قىلىپ ، يېزا - بازارلارنىڭ تەرەققىياتىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن پىلان تۈزۈش ، بولۇپمۇ دېھقانلارغا بىۋاسىتە مۇناسىۋەتلىك بولغان يېزىلارنى پىلانلاشنىڭ مۇھىملىقى تەكىتلەندى .

يېزا - كەنتلەرنى پىلانلاش — يېزا - بازارلارنىڭ ئىقتىسادىي ، ئىجتىمائىي تەرەققىيات نىشانىغا بەلگىلىك ۋاقىت ئىچىدە يېتىش ، خاراكتېرى ، كۆلىمى ۋە تەرەققىيات يۆنىلىشىنى بېكىتىش ، يەردىن مۇۋاپىق پايدىلىنىش ، بوشلۇقتىن پايدىلىنىش بىلەن تۈرلۈك قۇرۇلۇشلارنى ماسلاشتۇرۇش ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئۈنۈپرسال ۋە كونكرېت ئورۇنلاشتۇرۇشنى كۆرسىتىدۇ . شۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى ، «پىلانلاشنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈش» سوتسىيالىستىك يېڭى يېزا قۇرۇلۇشىدىكى مۇھىم ھالقا .

ھازىر ئېلىمىزنىڭ يېزا قۇرۇلۇشىدا ئىلمىي ، ئۇزاق مەزگىللىك پىلان ۋە تېخنىكا مەدەتكارلىقى كەمچىل بولۇش ، قۇرۇلۇش تەرتىپسىز ، ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى مۇۋاپىق بولماسلىق ، ئۆزگىچىلىكى كەمچىل بولۇش ، جامائەت ئۇل ئەسلىھەلىرى مۇكەممەل بولماسلىق ، ياشاش مۇھىتى ناچار بولۇش ، يۇندا ۋە ئەخلەتلەرنى قالايمىقان تۆكۈش ، يوللار ئاسفالىتلاشتۇرۇلماسلىق ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئۈنۈپرسال ئىقتىدارى ئاجىز بولۇش

قاتارلىق مەسىلىلەر ساقلىنىۋاتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بىر قىسىم يېزىلار كەسىپلەرنى راۋاجلاندۇرۇشتا قارىغۇلارچە شامالغا ئەگىشىپ، يېزا ئىقتىسادىنىڭ ئىمكانىيەتلىك سىجىل تەرەققىياتىنى چەكلەپ قويۇۋاتىدۇ. يەنە بەزى يېزىلار گەرچە پىلان تۈزگەن بولسىمۇ، ئەمما پىلان بويىچە ئىش قىلماي ئۆزى بىلگەنچە يول ياساپ، ئۆي سالغاقچا، نۇرغۇن يېزىلارنىڭ قۇرۇلۇشىدا تەرتىپسىز، قالايمىقان بولۇش، كەنتلەرنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىدا «ئۆيلىرى يېڭى، كەنت كونا» بولۇش ھادىسىلىرى ساقلىنىپ، يەردىن تېجەشلىك پايدىلىنىش ۋە يېزا ئىگىلىكىنى كۆلەملەشتۈرۈپ باشقۇرۇشقا ئېغىر تەسىر يەتكۈزۈۋاتىدۇ.

بۇ مەسىلىلەرنىڭ كېلىپ چىقىشىدىكى ئاساسلىق سەۋەب كەنت قۇرۇلۇشىنى پىلانلاشنىڭ مۇۋاپىق بولماسلىقىدا. مۇۋاپىق پىلانلاشتا شۇ جاينىڭ رايون ئالاھىدىلىكىنى تولۇق نەزەرگە ئېلىش ھەم مەلۇم ۋاقىتتا يېتىدىغان تەرەققىيات نىشانى بولۇشى، شۇ نىشانغا ئاساسەن قۇرۇلۇشلارنى ئۈنۈپرسال ۋە كونكرېت ئورۇنلاشتۇرۇش ئارقىلىق يەردىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش كېرەك. ئۇنداق بولمىغاندا قۇرۇلۇش «چېقىش، كۆچۈرۈش» كە ئايلىنىپ قېلىپ، ئەمگەك كۈچى ھەم مال - مۈلۈك زىيانغا ئۇچرايدۇ، ھەم تەرەققىيات توسالغۇغا ئۇچرايدۇ. شۇڭا، كەنتلەرنىڭ قۇرۇلۇش پىلانىنى ئاددىي ھالدىلا دېھقانلارنىڭ تۇرالغۇسىنى پىلانلاش ۋە كونا كەنتلەرنى ئۆزگەرتىش دەپلا چۈشىنىشكە بولمايدۇ، بەلكى ئۇنىڭدا يېزىلارنىڭ ئالاھىدىلىكى ھەم شۇ رايوننىڭ كەسىپ قۇرۇلمىسىنى ئەكس ئەتتۈرۈش كېرەك. يېڭى يېزا قۇرۇش پىلانىنىڭ نەزەر دائىرىسى كەڭ بولۇشى كېرەك. مەسىلەن، يېزىلاردىكى كەسىپلەرنىڭ «ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىيات» پىلانىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى، «ئىشلەپچىقىرىش راۋاجلانغان، تۇرمۇش باياشات، يېزا كەسپىياتى مەدەنىي، كەنت قىياپىتى رەتلىك، پاكىز، باشقۇرۇش دېموكراتىك» بولۇشنى نىشان قىلىپ، گۈزەل ياشاش مۇھىتىنىلا ئەمەس، ئىشلەپچىقىرىشنى ئۇزاققىچە سىجىل راۋاجلاندۇرۇش ۋە ساغلام، دېموكراتىك بولغان ئىجتىمائىي

تۇرمۇش پىلانىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك .

بىرىنچى ، كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنى تۈزۈش

كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنى تۈزۈشكە بازارلىق خەلق ھۆكۈمىتى مەسئۇل بولىدۇ . قۇرۇلۇش پىلانىنى تۈزۈش ۋەزىپىسىنى زىممىسىگە ئالىدىغان ئورۇن دۆلەت بەلگىلىگەن سالاھىيەتنى ھازىرلىشى كېرەك . قۇرۇلۇش پىلانىنى تۈزۈشتە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ شەھەرلەرنى پىلانلاش قانۇنى» ۋە «يېزا - بازارلارنى پىلانلاش ، قۇرۇشنى باشقۇرۇش نىزامى»دىكى پىلانلاش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش ، «يېزا - بازارلارنى پىلانلاش ئۆلچىمى» قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك تېخنىكىلىق بەلگىلىمىلەرگە ئۇيغۇنلاشتۇرۇش كېرەك . يېزا - بازار پىلانى ، ئادەتتە ، ئومۇمىي پىلان ۋە قۇرۇلۇش پىلانىدىن ئىبارەت ئىككى باسقۇچنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . ئادەتتە يېزا - بازار ئومۇمىي پىلانى كەنت پىلانىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ .

يېزا - بازار ئومۇمىي پىلانى يېزا (بازار) تەۋەسىدىكى يېزا - بازارلار ۋە ئاساسلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ ئومۇمىي ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى بولۇپ ، كەنت پىلانىنى تۈزۈشنىڭ ئاساسى . يېزا - بازار پىلانى ناھىيە پىلانى ئاساسىدا تۈزۈلگەن بولۇپ ، يېزا - بازار تەۋەلىكىدىكى بارلىق يېزا - كەنتلەر مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ ، ئاساسلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرى ئومۇميۈزلۈك پىلانلىنىدۇ ھەم كەنت پىلانىنى تۈزۈشكە يېتەكچىلىك قىلىدۇ . يېزا - بازارلارنىڭ ئومۇمىي پىلانىنى تۈزۈشتىن ئىلگىرى ، ئۇنىڭ تېزىسىنى تۈزۈپ ، يېزا - بازار ئومۇمىي پىلانىنىڭ ئاساسى قىلىشقا بولىدۇ .

1 . يېزا - بازارلارنىڭ ئومۇمىي پىلان تېزىسى
يېزا - بازارلارنىڭ ئومۇمىي پىلان تېزىسى يېزا (بازار)لىق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكەندىن كېيىن ، ئاندىن ئۇنى

يېزا - بازار ئومۇمىي پىلانىنىڭ ئاساسى قىلىشقا بولىدۇ .
يېزا - بازارلارنىڭ ئومۇمىي پىلان تېزىسى تۆۋەندىكى مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك :
(1) ناھىيە (شەھەر) پىلانى ، بولۇپمۇ ناھىيە (شەھەر) لەر - نىڭ يېزا (بازار) پىلانىدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان تەلەپكە ئاساسەن ، يېزا (بازار) نىڭ خاراكتېرى ۋە تەرەققىيات نىشانىنى بېكىتىش .
(2) يېزا (بازار) لارنىڭ ئۆزىنىڭ تەرەققىيات ئەۋزەللىكى ، يوشۇرۇن كۈچى ۋە چەكلىمىلەرنى ئانالىز قىلىپ ، تەرەققىيات شارائىتىنى باھالاپ ، ئۇزاق مەزگىللىك تەرەققىيات نىشانىنى بېكىتىش .

(3) يېزا ئىگىلىكىنى زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ تەلپىگە ئاساسەن ، كەنتلەرنىڭ جايلىشىشىنى تەكشۈپ ، يېزا - بازارلارنىڭ قۇرۇلمىسى ۋە ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى پرىنسىپ جەھەتتىن بېكىتىش .

(4) نوپۇس كۆلىمى ۋە قۇرۇلمىسىدىكى ئۆزگىرىشنى مۆلچەرلەش ، ئاساسلىقى ، يېزا ئېشىنچا ئەمگەك كۈچلىرىنىڭ يۆتكىلىش سۈرئىتى ، يۆنىلىشى ۋە شەھەر - بازارلىشىش سەۋىيىسى قاتارلىقلارنى مۆلچەرلەش .

(5) ئۆل ئەسلىھەلەر ۋە ئاساسلىق ئاممىۋى ئىمارەتلەرنى تەقسىملەش .

(6) قۇرۇلۇش يېرىنى ئىشلىتىش ئۆلچىمى ۋە ئاساسلىق يەر ئىشلىتىش كۆرسەتكۈچىنى پرىنسىپ جەھەتتىن بېكىتىپ ، قۇرۇلۇش تەرەققىيات يېرىنى تاللاش ، بازار تەۋەلىكىنىڭ پىلان دائىرىسى ۋە يەر ئىشلىتىشنىڭ ئومۇمىي ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى ئوتتۇرىغا قويۇش .

2 . يېزا - بازارلارنىڭ ئومۇمىي پىلانى
يېزا - بازار ئومۇمىي پىلانىنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى : يېزا (بازار) نىڭ تەرەققىيات شارائىتىنى ئۈنۈپرسال باھالاش ؛ يېزا

(بازار) نىڭ خاراكتېرى ۋە تەرەققىيات نىشانىنى بېكىتىش ؛ يېزا (بازار) مەمۇرىي رايون تەۋەسىدىكى نوپۇسنىڭ كۆلىمى ۋە قۇرۇلمىسىنى مۆلچەرلەش ؛ تەۋەلىكىدىكى كەنتلەرنىڭ خاراكتېرى ۋە كۆلىمىنى بېكىتىش ؛ ئۇل ئەسلىھەلەر ۋە ئاساسلىق ئاممىۋى ئىمارەتلەرنى ئورۇنلاشتۇرۇش ؛ كەنتلەرنىڭ قۇرۇلۇش پىلانىنى تۈزۈشگە يېتەكچىلىك قىلىش .

1. يېزا - بازار ئومۇمىي پىلانى تۆۋەندىكى مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك :

(1) مەھەللىلەر ۋە ئىشلەپچىقىرىش بازىلىرىنى تەرتىپكە سېلىپ ، كەنتلەرنىڭ يېزا - بازار سىستېمىسىدىكى ئورنىنى بېكىتىش .

(2) ئاساسلىق مەھەللىلەر ۋە ئىشلەپچىقىرىش بازىلىرىنىڭ خاراكتېرى ۋە تەرەققىيات نىشانىنى ، ئۇلارنىڭ يېزا - بازار سىستېمىسىدىكى ئىش تەقسىماتىنى بېكىتىش .

(3) يېزا (بازار) تەۋەسى ياكى پىلان دائىرىسىدىكى ئاساسلىق مەھەللىلەرنىڭ نوپۇس تەرەققىيات كۆلىمى ۋە قۇرۇلۇشقا يەر ئىشلىتىش كۆلىمىنى بېكىتىش .

نوپۇسنىڭ تەرەققىيات كۆلىمىنى بېكىتىش : نوپۇسنىڭ تەبئىي كۆپىيىش سانىغا ماشىنىلىشىشنىڭ ئېشىش سانىنى قوشۇش ئارقىلىق پىلاننىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدىكى يېزا - بازارنىڭ ئومۇمىي نوپۇسىنى ھېسابلاشقا بولىدۇ . ماشىنىلىشىشنىڭ ئېشىش سانى ئارقىلىق نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى ھېسابلىغاندا ، كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش ئېھتىياجىغا ئاساسەن 1 - ، 2 - ، 3 - كەسىپكە ئېھتىياجلىق ئادەم سانىنى ھېسابلاش ، پىلان مەزگىلىدە شۇ دائىرىگە كىرىپ - چىقىدىغان نوپۇسنى تەخمىنەن ھېسابلاش ئارقىلىق نوپۇسنىڭ بوشلۇقتىكى جايلىشىشىنى مۆلچەرلىگىلى بولىدۇ .

قۇرۇلۇش يېرىنىڭ كۆلىمىنى بېكىتىش : ھازىرقى يەر ئىشلىتىش ئەھۋالى ، يەر بايلىقى ئومۇمىي مىقدارى ۋە قۇرۇلۇش

تەرەققىيات ئېھتىياجى ، شۇنداقلا «يېزا - بازارلارنى پىلانلاش ئۆلچىمى» گە ئاساسەن كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان قۇرۇلۇش يېرىنى بېكىتىش كېرەك . نوپۇسنىڭ جايلىشىشىغا ئاساسەن ، ئاساسلىق مەھەللىلەر ۋە ئىشلەپچىقىرىش بازىلىرىنىڭ يەر ئىشلىتىش كۆلىمى ۋە ئاساسلىق دائىرىسىنى بېكىتكىلى بولىدۇ . (4) قاتناش ، سۇ بىلەن تەمىنلەش ، كېرەكسىز سۈنى چىقىرىۋېتىش ، توك بىلەن تەمىنلەش ، ئالاقە قاتارلىق ئۇل ئەسلىھەلەرنى ئورۇنلاشتۇرۇش ، تۇرۇبا تورىنىڭ يۆنىلىشى ۋە تېخنىكا تىپىنى تاللاش .

(5) شىپاخانا ، مەكتەپ ، مەدەنىيەت پونكىتى ، ماگىزىن ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش مۇلازىمەت مەركىزى قاتارلىق ئاساسلىق جامائەت ئەسلىھەلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇش .
2. ئومۇمىي پىلاننىڭ مۇددىتى

يېزا - بازار ئومۇمىي پىلاننىڭ مۇددىتى ، ئادەتتە ، 10~20 يىل بولىدۇ .

3. ئومۇمىي پىلاننىڭ نەتىجىسى
يېزا - بازارلارنىڭ ئومۇمىي پىلانى چېرتىۋېز ۋە يازما ماتېرىيالدىن ئىبارەت ئىككى قىسمىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ .
چېرتىۋېز تۈۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك :
(1) يېزا (بازار) نىڭ ھازىرقى ھالىتىنىڭ ئانالىز چېرتىۋېزى . ماسشتابى 1:10000 بولۇپ ، كۆلەمنىڭ چوڭ - كىچىكلىكىگە ئاساسەن 1:5000~1:25000 ئارىسىدا بولسا بولىدۇ .

(2) يېزا - بازار ئومۇمىي پىلاننىڭ چېرتىۋېزى ، ماسشتابى يېزا (بازار) نىڭ ھازىرقى ھالىتىنىڭ ئانالىز چېرتىۋېزى بىلەن بىردەك بولۇشى كېرەك .

يازما ماتېرىيال تۈۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك :
(1) پىلان تېكىستى ئاساسلىقى پىلانلانغان نىشانلار ۋە مەزمۇنلارغا بەلگىلىمە خاراكتېرلىك تەلپ ئوتتۇرىغا قويۇلۇشى

كېرەك .

(2) تەستىقلانغان پىلان تېزىسى .

(3) پىلانىنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى ئاساسلىقى پىلانىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى ، مەزمۇنى ، مۇھىم كۆرسەتكۈچلەرنىڭ تۈزۈلۈشىدىكى ئاساسلار ، شۇنداقلا يولغا قويۇلۇش داۋامىدا دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلار چۈشەندۈرۈلۈشى كېرەك .

3. كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ ۋەزىپىسى

يېزا - بازار قۇرۇلۇش پىلانى يېزا - بازار ئومۇمىي پىلانىنىڭ يېتەكچىلىكىدە تەۋەلىكىدىكى كەنتلەرنىڭ قۇرۇلۇشىنى كونكرېت ئورۇنلاشتۇرىدۇ ، ئۇ بازار رايونىنىڭ قۇرۇلۇش پىلانى ۋە كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىغا بۆلۈنىدۇ .

كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ ۋەزىپىسى : يېزا - بازار ئومۇمىي پىلانى ئاساسىدا ، كەنتنىڭ خاراكتېرى ۋە تەرەققىيات يۆنىلىشىنى بېكىتىش ، نوپۇس ۋە يەر ئىشلىتىش كۆلىمى ، قۇرۇلمىسىنى مۆلچەرلەپ ، يەر ئىشلىتىشنى ئورۇنلاشتۇرۇش ، ئۇل ئەسلىھەلەر ۋە ئاساسلىق ئاممىۋى ئىمارەتلەرنى مۇۋاپىق تەقسىملەش ، ئاساسلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ ۋاقىت تەرتىپىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ۋە يېقىنقى مەزگىللىك قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش .

4. كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ مەزمۇنى

كەنت قۇرۇلۇشى پىلانى تۆۋەندىكى مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك :

(1) يەر بايلىقى ۋە قۇرۇلۇش يېرىنىڭ ھازىرقى ئەھۋالى بىلەن ئىقتىسادىي ، ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئېھتىياجىنى ئانالىز قىلىش ئاساسىدا ، «يېزا - بازارلارنى پىلانلاش ئۆلچىمى» بويىچە كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان قۇرۇلۇش يېرى كۆرسەتكۈچىنى بېكىتىپ ، ئىشلىتىلىدىغان يەر ئومۇمىي مىقدارىنى ھېسابلاش ، شۇ ئاساستا يەرلەرنىڭ قۇرۇلما نىسبىتى ۋە كونكرېت سانىنى

بېكىتىش .

(2) يەر ئىشلىتىشنى ئورۇنلاشتۇرۇپ تۇرالغۇ ، ئاممىۋى ئىمارەت ، جامائەت قۇرۇلۇشى ، يول ، قاتناش سىستېمىسى ، ئىسكىلات ، كۆكەرتىلىدىغان يەر قاتارلىق ئىمارەت ۋە قۇرۇلۇشقا كېرەكلىك يەرلەرنى ئورۇنلاشتۇرۇپ ئالاقىلىشىش قۇلايلىق ، ئىش تەقسىماتى ئېنىق بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ، ئىشلىتىش خاراكتېرى ئوخشاش بولمىغان يەرلەرنىڭ چەك - چېگرىسىنى ئېنىق ئايرىش .

(3) يېزا - بازار ئومۇمىي پىلاندا ئوتتۇرىغا قويۇلغان پرىنسىپنىڭ تەلپىگە ئاساسەن ، پىلان دائىرىسىدىكى سۇ بىلەن تەمىنلەش ، كېرەكسىز سۇلارنى چىقىرىۋېتىش ، ئىسسىقلىق ، توك بىلەن تەمىنلەش ، ئالاقە ، يېقىلغۇ قاتارلىق ئەسلىھەلەر ۋە تۇرۇبا لىنىيىلىرىنى كونكرېت ئورۇنلاشتۇرۇش ، كەسپىي ئۆلچەم - بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن ، بوشلۇقتىكى سىم يولى ، يەر ئاستى تۇرۇبا يولىنىڭ يۆنىلىشى ۋە ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى بېكىتىش ھەم ئۇنىۋېرسال ماسلاشتۇرۇش .

(4) كونا بازار رايونىنى ئۆزگەرتىش ۋە يەر ئىشلىتىشنى تەكشۈشنىڭ پرىنسىپى ، ئۇسۇلى ۋە قەدەم باسقۇچلىرى .

(5) مەركىزىي رايونلار ۋە باشقا مۇھىم بۆلەكلەردىكى ئىمارەتلەرنىڭ ھەجىمى ، شەكلى ، رەڭگى قاتارلىقلارغا پرىنسىپ خاراكتېرلىك تەلپ قويۇش .

(6) يوللاردىكى قىزىل سىزىقلارنىڭ كەڭلىكى ، كەسمە يۈزىنىڭ شەكلى ۋە كونترول نۇقتىسى كوئوردىناتىنىڭ ئېگىزلىكىنى بېكىتىپ ، ۋېرتىكال لايىھىلەپ ، يەر يۈزىدىكى كېرەكسىز سۈنى بىر تەرەپ قىلىشنىڭ راۋانلىقىغا كاپالەتلىك قىلىش ، تاش - توپىنى ئىمكان بار تېجەش .

(7) مۇھىت ئاسراش ۋە ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا دائىر ئىشلار ۋە ئەسلىھەلەرنى ئۇنىۋېرسال ئورۇنلاشتۇرۇش .

5. كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ نەتىجىسى

كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ نەتىجىسى چۈشەندۈرۈش ۋە

چېرتيوتۇنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك .

1 . چېرتيوتۇ تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك :

(1) كەنتنىڭ ھازىرقى ھالىتىنىڭ ئانالىز چېرتيوتۇ .

ئاساسلىقى بار ئىمارەتلەرنىڭ ئورنى ، قەۋەت سانى ، ھەجمى ، يوللارنىڭ كەڭلىكى قاتارلىق مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك . ماسشتابى ئادەتتە 1000 : 1 ياكى 2000 : 1 بولسا بولىدۇ .

(2) كەنت پىلانىنىڭ چېرتيوتۇ . يەر شەكلىنى ئۆلچەش

چېرتيوتۇدا يەرنىڭ ئورنى ۋە ئىمارەتلەرنىڭ تەپسىلىي ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ئىپادىلىنىشى كېرەك .

(3) تۇرالغۇ ، ھويلا - ئارام پىلانىنىڭ چېرتيوتۇ .

چېرتيوتۇدا تۇرالغۇلارنىڭ تەكشىلىكتىكى شەكلى ۋە قورۇ ئىچىنىڭ بىرىكمە شەكلى كۆرسىتىلىشى ، زۆرۈر تېپىلغاندا تۇرالغۇنىڭ تەكشىلىكتىكى يۈزى ، تىك يۈزى ۋە كەسمە يۈزىنىڭ چېرتيوتۇ كۆپەيتىلىشى كېرەك . ماسشتابى 2000 : 1 بولىدۇ .

ئۇنىڭدىن باشقا يەنە كەنتنىڭ كونكرېت ئەھۋالىغا ئاساسەن تۈرۈبا لىنىيىلىرىنىڭ چېرتيوتۇنىمۇ سىزىشقا بولىدۇ .

2 . يازما پىلانىنىڭ نەتىجىسى

كەنتنىڭ ھازىرقى ئەھۋالى ، پىلانلاشتىكى مەقسەت ، يېتەكچى ئىدىيە ، قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى قاتارلىقلار ئىزاھلىنىشى كېرەك .

ئىككىنچى ، كەنت قۇرۇلۇشى پىلانىنىڭ

يېتەكچى ئىدىيىسى ، نىشانى ۋە مەزمۇنى

1 . يېتەكچى ئىدىيە

پارتىيە 16 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5 - ئومۇمىي

يىغىنىنىڭ روھى ۋە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ خەلق

ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ 11 - بەش يىللىق يىرىك